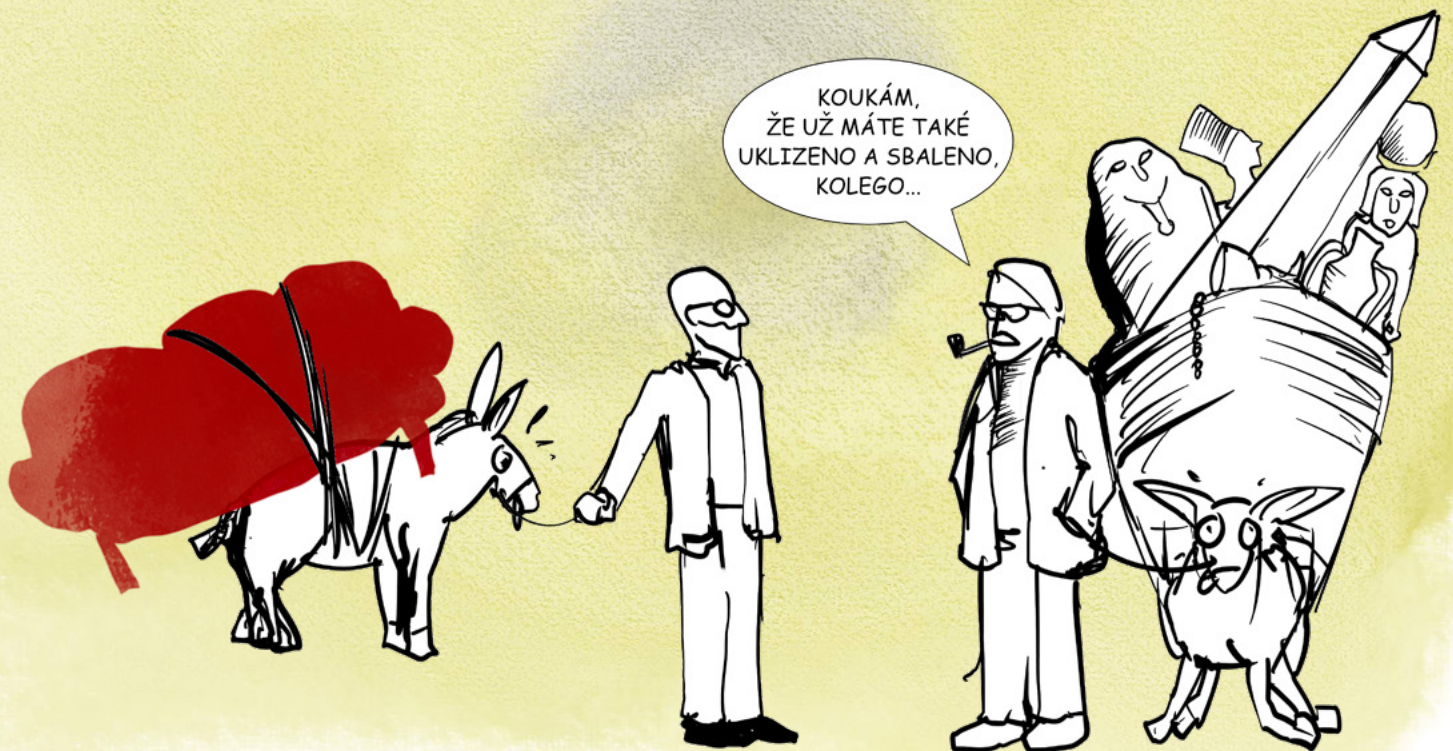

Týdenní daf

דף השבוע

ŠABAT 1. DEN PESACH 15. NISAN 5782 / 16. DUBNA 2022
2. DEN PESACH 16. NISAN 5782 / 17. DUBNA 2022
7. DEN PESACH 21. NISAN 5782 / 22. DUBNA 2022
ŠABAT 8. DEN PESACH 22. NISAN 5782 / 23. DUBNA 2022

ZAPALOVÁNÍ SVÍČEK: 19:37 HAVDALA: 20:49
ZAPALOVÁNÍ SVÍČEK: 20:49 KONEC SVÁTKU: 20:51
ZAPALOVÁNÍ SVÍČEK: 19:47 KONEC SVÁTKU: 19:48
ZAPALOVÁNÍ SVÍČEK: 19:48 HAVDALA: 21:02

חג פסח כשר ושמח CHAG PESACH KAŠER VE-SAMEACH

ובני־ישראל עשו כדבר משה וישאלו ממצרים כלי־כסף וכלי זהב ושמלת:

A synové Jisra'ele učinili dle Mošeho slova a vyžádali si od Egyptanů stříbrné a zlaté náčiní a pokrývky.

Čtení pro 1. den Pesach

1. alija (Šemot 12:21–24)

Moše předává starším instrukce ohledně porážky pesachové oběti. Po porážce zvířete má každý vzít svazek yzopu a krví obětiny označit dveře svého příbytku. To bude znamení, aby Hospodin ušetřil obyvatele tohoto příbytku a nepobil v něm vše prvorozené.

2. alija (12:25–28)

Nařízení dodržovat a slavit svátek Pesach i po příchodu do Erec Jisra'el. Vysvětlení jména svátku Pesach – jedná se o oběť přeskočení, kdy Bůh v Egyptě přeskočil (*pasach*) obydlí Jisra'ele.

3. alija (12:29–32)

10. rána. O půlnoci Bůh projde Egyptem a pobije všechno prvorozené, od prvorozeného syna faraonova až po prvorozeného syna vězně a všechny prvorozené kusy dobytka. Faraon je zoufalý a přikáže, aby Jisra'el odešel z Egypta a vzal si i svůj brav a skot.

4. alija (12:33–36)

Prostí Egypťané rovněž naléhají, aby Jisra'el odešel co nejdříve, takže lidé nemají ani čas na to, aby mohli nechat vykynout těsto na chléb a pečou proto placky z nekynutého těsta. Jisra'elci si dle Mošeho nařízení vyžádají od Egypťanů stříbrné a zlaté náčiní.

5. alija (12:37–42)

Jisra'el odchází z města Rameses do Sukot po 430 letech pobytu v Egyptě. Noc, kdy Bůh přeskočil obydlí Jisra'ele v Egyptě, má být připomínána po všechna pokolení.

6. alija (12:43–47)

Jsou oznámeny další zákony ohledně pesachové oběti. Nesmí ji jíst cizinec, má být snědena v jednom domě, nic se z ní nemá nikam odnést a nesmí se v ní zlomit žádná kost. Je to nařízení platné pro celý Jisra'el.

7. alija (12:48–51)

Přistěhovalec z této oběti může jíst pouze pokud je obřezaný. Nikdo neobřezaný z ní jíst nesmí. Jisra'el následuje Mošeho instrukce.

Maftir (Be–midbar 28:16–25)

Zvláštní maftir pro svátek Pesach popisuje podrobný rozpis obětí pro svátek Pesach během prvního a sedmého svátečního dne.

Haftara (Jehošu'a 5:2–6:1)

Zvláštní haftara pro první den svátku Pesach popisuje příchod Jisra'ele do jeho země. Po překročení Jordánu (které proběhlo podobně, jako překročení Rákosového moře) Jehošu'a nařizuje, aby byli všichni Jisra'elci obřezáni. Na paměť zbavení se egyptské potupy je místo nazváno Gilgal. Celý Jisra'el slaví na jerišských pláních svátek Pesach – první ve své vlasti.

Čtení pro 2. den Pesach

1. alija (Va-jikra 22:26–23:3)

Zákony ohledně dobrovolných obětí přinášených ke slibu nebo jako dar. Zvíře musí být alespoň osm dní staré. Oběť je třeba sníst během dne, kdy je přivedena, do rána z ní nic nesmí zůstat. Zákaz znesvěcovat Boží Jméno. Ustanovení svátků: na prvním místě je šabat jako sedmý den týdne a Hospodinův den odpočinku.

2. alija (23:4–14)

Nařízení dodržovat a slavit svátek Pesach. Během svátku Pesach platí povinnost jíst nekynuté chleby. První a poslední ze sedmi dnů jsou svátky (*jamim tovim*), během nichž platí zákaz „služebné práce“. Druhý den Pesachu se přináší omer. Až do přinesení omeru je zakázáno jíst cokoli z nové mouky nebo nového obilí.

3. alija (23:15–22)

Je přikázáno napočítat 49 dní od 16. nisanu do předvečera Šavu'ot. Na Šavu'ot se přináší dvojitá oběť chlebu a platí zákaz práce. Nařízení o přinášení prvotin. Zopakování nařízení ohledně ponechání úrody z okraje pole chudým.

4. alija (23:23–32)

Ustanovení prvního dne sedmého měsíce jako den troubení na šofar, který dnes známe jako Roš ha-šana. Den smíření je nazván dnem půstu. Během těchto dní je rovněž zakázána práce, ale trest za porušení zákazu práce na Jom kipur je přísnější.

5. alija (23:33–44)

Na Sukot je přikázáno uchopit čtyři druhy a přebývat v dočasných příbytcích. Po sedmi dnech svátku Sukot následuje Šmini aceret. Během prvního dne Sukot a na Šmini Aceret platí zákaz práce.

Maftir (Be–midbar 28:16–25)

Zvláštní maftir pro svátek Pesach popisuje podrobný rozpis obětí pro svátek Pesach během prvního a sedmého svátečního dne.

Haftara (Melachim Bet 23:1–9, 23:21–25)

Haftara pro druhý den svátku Pesach nás přivádí do doby krále Jošijaha a jeho velké náboženské reformy, během které vykořenil modloslužbu z judského království. Po zničení modlářských oltářů nařizuje král celému lidu, aby slavil Pesach – hod beránka, jaký se neslavil v Jisra'eli od dob soudců a králů.

Proč dva dny a různý počet alijot

Tóra hovoří o Pesachu jako o sedmidenním svátku, u kterého je první a poslední den považován za jom tov, zatímco zbývající jsou „polosvátky“ (chol ha-mo'ed, kdy je např. možné cestovat a do určité míry je dovolena práce). Tak Pesach slaví dnes v Izraeli. V diaspoře se ke svátečním dnům přidává ještě druhý den – jom tov šeni šel galujot, což je tradice sahající až do starověku.

Během existence Chrámu byl Nový měsíc – Roš chodeš – mnohem důležitějším svátkem, než je tomu dnes. Od vyhlášení nového měsíce se totiž odvíjelo i vyhlášení svátků a dalších významných dnů. Náš kalendář je lunisolární a měsíce v židovském kalendáři odpovídají přesně lunárnímu cyklu. Ten trvá průměrně 29 a půl dne – někdy více, někdy méně. Pokud tušíte, že právě v tom je jádro problému, tušíte správně.

K vyhlášení nového měsíce byli potřeba svědkové – ti přicházeli do Chrámu, pokud na vlastní oči spatřili srpek nového měsíce. Na základě jejich svědectví byl pak onen den vyhlášen jako Roš chodeš. Pokud ale žádní svědkové nedorazili, byl 30. dne končícího měsíce vyhlášen Roš chodeš na následující den i bez svědectví (později už nový měsíc nastat nemohl). Někdy tak měl měsíc 29, jindy 30 dní.

Doručit do všech obcí včas zprávu o tom, na kdy byl vyhlášen Roš chodeš, byl ale oříšek – v Erec Jisra'el to ještě prostřednictvím rychlých posílů a systému signálních ohňů možné bylo, ale co s diasporou? Tam už vzdálenost hrála velkou roli. Došlo tak k tomu, že se svátky začaly v diaspoře slavít „pro všechny případy“ dva dny – i kdyby tamní Židé nedostali včas zprávu o tom, jestli měl minulý měsíc 29, nebo 30 dní, mohli si být jisti, že jeden z oněch dvou svátečních dnů je ten správný.

V tomto pravidle o zdvojení svátečních dnů pro diasporu jsou samozřejmě výjimky – hned dvě. Roš ha-šana, který je zároveň Roš chodeš, se slaví dva dny i v Izraeli, neboť nebylo v moci žádného z rychlých posílů doručit zprávu po celé Zemi během jednoho dne. Tou druhou je Jom kipur, který trvá i mimo Izrael pouze jeden den, neboť naši učenci moudře usoudili, že chítit po lidech 50hodinový přísný půst je zkrátka trochu moc.

Problémy s ustanovením nového měsíce vyřešil podle rabínské tradice nasi Hilel II., který ve 4. stol. vytvořil pevně stanovený kalendář (odborný názor je trochu jiný, neboť pevně daný, obecně přijímaný kalendář neexistoval až do 10. stol.). Každopádně dnes máme předem vypočítáno, který měsíc bude mít kolik dnů a tak by nás problém s druhým svátečním dnem neměl trápit. Proč tedy jom tov šeni šel galujot stále připomínáme?

Argumentovat by šlo samozřejmě tím, že se jedná o starobylou tradici a navíc Roš ha-šana zkrácený na jeden den si neumíme ani představit – vždyť kdyby připadl Nový rok na šabat, neměli bychom ani šanci slyšet šofar.

Reformě kalendáře ale bylo vyčítáno něco jiného. Ustanovení kalendáře nezávislého na Chrámu podle názoru některých učenců zpřetrhalo vazby mezi diasporou a vlastí. Diaspora už Erec Jisra'el a sanhedrin nepotřebovala. Snad proto si druhý sváteční den připomínáme i dnes, abychom si pouto s Erec Jisra'el připomínali, zvláště pak na konci svátku, kdy naši izraelští přátelé radostně konzumují chamec o celý den dříve.

Druhý sváteční den má v případě Pesachu ještě známý důsledek v podobě dvou sederových večeří. Ačkoli to z organizačního hlediska znamená dvojnásobnou zátěž, lze to i využít – strávit jeden seder s rodinou a druhý s komunitou nebo s přáteli, případně se domluvit s dětmi a zapojit je do různých částí obou sederů.

Letošní rok vyvoláváme o prvním svátečním dnu sedm alijot, o druhém pět. Pět alijot je standardní počet pro svátky (Pesach, Šavu'ot a Sukot). Pokud ale svátek připadne na šabat, má šabat před svátkem přednost – a to i v tom, že se i sváteční paraša dělí mezi sedm vyvolaných.

Jak se z toho nezbláznit

Tipů na to, jak strávit, užít si a přežít ve zdraví seder, přesněji OBA sedery, najdete dost v lauderovském padletu, na internetu i jinde.

Pro děti jsou k dispozici dětské hagady i hry, které by jim měly příběh vyvedení z Egypta přiblížit srozumitelnější a především zábavnější formou.

Ale co ostatní dny svátku? Druhým sederem přece Pesach, čas naší svobody, nekončí.

DOVOLENÁ

AHOJ! ŠALOM JELADIM!
JSEM TU ZASI! VÁŠ OMRI,
VESELÝ OBILNÝ SNOPI!

VSADÍM SE, ŽE JSEM
VÁM CELÝ ROK HROZNĚ
CHYBĚL A UŽ JSTE SE MĚ
NEMOHLI DOČKAT!

A URČITĚ SE UŽ
TĚŠÍTE, JAK BUDETE
POČÍTAT OMERI!

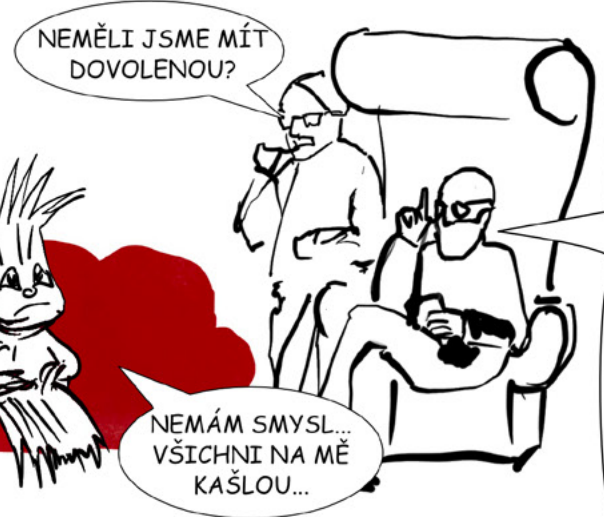

AHA. ŽE NE?

JAK TO MYSLÍTE - TO
NENÍ ŽÁDNÁ BLBOST!

NO, JAKEJ TO MÁ
SMYSL...

POZDĚJI...

NEMĚLI JSME MÍT
DOVOLENOU?

NEMÁM SMYSL...
VŠICHNI NA MĚ
KAŠLOU...

TO JE HLOUPOST, NIKDO NA TEBE NEKAŠLE.
TEDY, PÁR LIDÍ MOŽNÁ JO, ALE TO JE PROTO,
ŽE JIM TO NIKDO NEVYSVĚTLIL.

POČÍTÁNÍ OMERU V SOBĚ VLASTNĚ SPOJUJE
DVĚ MICVOT.

PRVNÍ BYLA PŘINĚST PO SVÁTKU PESACH
OMER DO CHRÁMU, ABY SE MOHLO ZAČÍT ZE
SKLIZNÍ NOVÉ ÚRODY.

DRUHOU MICVOU JE ODPOČÍTAT SI 49 DNÍ,
KTERÉ UPLYNOU OD PESACHU DO ŠAVUOT.
V DOBÁCH, KDY LIDÉ NEMĚLI KALENDÁŘ, TO
BYLO NESMÍRNĚ UŽITEČNÉ, ABY
NEZAPOMNĚLI, KDY SE MAJÍ PŘINÁŠET PRVNÍ
PLODY Z ÚRODY.

Počítání omeru

Omer začínáme počítat na závěr druhého sederu. Pravidlo je takové, že pokud počítáme večer, říkáme celou formulaci i s požehnáním, pokud zapomeneme a říkáme až během dne, řekneme jen číslo dne („Dnes je xxx den omeru“) bez požehnání. Pokud někdo zapomene úplně a vynechá celý den, můžeme sice počítat i nadále, ale už vždy bez požehnání.

Dříve se vyráběly bohatě zdobené tabulky a kalendáře. Dnes si můžete vyrobit vlastní - stačí googlit „omer calendar“ a najdete spoustu inspirace.

Kromě toho existují aplikace, které vám budou v telefonu rády a ochotně připomínat počítání každý den.

A pokud pro děti nachystáte 49 sladkostí, budou jistě ochotně počítat s vámi!

Čtení pro 7. den Pesach

1. alija (Šemot 13:17–22)

Poté, co faraon propustí děti Jisra'ele z Egypta, je Bůh vede oklikou. Vyhýbá se přímé cestě do Kenaanu skrze zemi Pelištejců a míří směrem k Rákosovému moři. Moše při sobě má Josefovy kosti, jak o to Josef žádal před smrtí. Přes den Jisra'el naviguje oblačný sloup, v noci pak sloup ohnivý.

2. alija (14:1–8)

V jednu chvíli Bůh nařídí Mošemu, aby se Jisra'el vrátil a utábořil u moře. Faraon, jehož srdce je opět zatvrzelé, si pomyslí, že se Jisra'el v poušti ztratil, a rozhodne se pronásledovat Jisra'el se svým vojskem a válečnou vzbou.

3. alija (14:9–14)

Egyptáné doženou Jisra'el na břehu moře. Lidé zpanikaří a obviňují Mošeho, že opustili Egypt jen proto, aby zemřeli na poušti. Moše se je snaží povzbudit a vysvětluje jim, že se jedná o Boží plán a že se stanou svědky Boží spásy.

4. alija (14:15–25)

Oblachný a ohnivý sloup se přesune mezi Jisra'el a egyptské vojsko, takže se Egyptáné nemohou k táboru Jisra'ele přiblížit. Moše pozvedne svou hůl a nad mořem začne vát silný východní vítr. Moše drží hůl po celou noc a vody Rákosového moře se rozestoupí. Jisra'el projde suchou částí na druhou stranu. Egyptáné vstoupí na mořské dno, ale mají problém postupovat dále.

5. alija (14:26–15:26)

Moše opět pozvedne svou hůl a nad Egyptány se zavře mořská hladina. Jisra'el vidí utopené Egyptány na mořském pobřeží a zpívá **Píseň moře**, jíž oslavuje zázračnou záchranu. Jisra'el pokračuje dál v cestě a po tři dny putuje pouští bez vody. Nakonec dojde na místo, jehož vody jsou příliš hořké, takže se nedají pít, a nazvou je Mara (hořká). Lid začne reptat a stěžuje si Mošemu. Bůh ukáže Mošemu strom a když Moše vhodí jeho dřevo do vody, ta zesládně.

Maftir (Be–midbar 28:19–25)

Zvláštní maftir pro svátek Pesach popisuje podrobný rozpis obětí pro svátek Pesach během prvního a sedmého svátečního dne.

Haftara (Šmu'el Bet 22:1–51)

V haftare David oslavuje písní záchranu před úklady zavrženého krále Šaula.

Čtení pro 8. den Pesach

1. alija (Dvarim 14:22–29)

Micva odevzdávat desátky z plodin vypěstovaných v Erec Jisra'el, včetně ma'aser šeni, „druhého desátku“, který se odvádí do Jeruzaléma, kde jej dotyčný má zkonsumovat. Ten, kdo nemůže plodinu odnést, může její hodnotu vykoupit a po přidání pětiny částky navíc ji odnést do Jeruzaléma, a tam peníze utratit.

2. alija (15:1–18)

Každý sedmý rok je šemita, jejíž zemědělské zákony jsou podrobně popsány v parašat Behar (Vajikra 25,1–24). Stávající půjčky se ruší, přesto Tóra varuje před zadržením půjčky od chudáka před rokem šemity z obavy, že nebude včas splacena. Židovský služebník pracuje šest let, poté může odejít na svobodu. Když odchází, musí mu jeho pán dát významné dary na rozloučenou.

Jak se mohlo stát, že se Žid stal opět otrokem?

3. alija (15:19–23)

Člověk nesmí prvorozené zvíře ze stáda nebo dobytčete samčího pohlaví jakkoli využívat na práci, ale musí ho přinést jako oběť a jeho maso pak zkonsumuje jeho majitel.

4. alija (16:1–3)

Jisra'el má slavit Pesach v „jarním měsíci“. Pesachová oběť má být přinesena 14. nisanu a máme jíst macesy, abychom si připomněli spěch, v němž jsme opustili Egypt.

Kolik názvů pro svátek Pesach znáte?

5. alija (16:4–8)

O Pesachu není dovoleno vlastnit chamec. Pesachovou oběť lze obětovat pouze v Bejt Hamikdaš (Chrám), nikde jinde. Měla by se upéct a sníst v noci 15. nisanu.

6. alija (16:9–12)

Po sedmitýdenním počítání omeru přichází Šavu'ot. Člověk by měl svátek oslavit společně se svou rodinou a služebnictvem.

7. alija (16:13–17)

Sukot se slaví v době, kdy se sklízí úroda z mlatů a vinic. O každém z těchto tří svátků je třeba přinést do Chrámů zvláštní sváteční dary.

Maftir (Be–midbar 28:16–25)

Zvláštní maftir pro svátek Pesach popisuje podrobný rozpis obětí pro svátek Pesach během prvního a sedmého svátečního dne.

Haftara (Ješaja 10:32–12:6)

Prorok Ješaja vykresluje obraz budoucího vykoupení, v němž zvítězí spravedlnost a právo. Dokonce i zvířata budou mít mezi sebou mír: „Vlk bude bydlet s beránkem a levhart si lehne s kůzlem“. Kmeny Jehuda a Efrajim, dříve nepřátelské, se spojí pro mesiášskou věc. Izrael bude hlásat Boží jméno národům světa.

Píseň moře

„Osedlal cheruba a vzlétl. Vznosl se na křídlech větru.“ (2S 22:11)

Byla by velká škoda omezit Pesach jen na první dva sederové večery. Sedmý den svátku je dnem, kdy slavíme rozdělení moře a s ním spojené zázračné vykoupení Jisra'ele z rukou faraona a jeho armády. Toto zázračné vysvobození a velkolepé finále celého příběhu o exodu oslavujeme čtením neznámější písně Tóry – Širat ha-jam, která je oslavou Boha za záchranu. V doprovodné haftaře čteme Davidovu triumfální píseň díky a chvály za to, že mu Bůh dopřál vítězství nad nepřáteli. Davidova píseň je stejně barvitá jako Píseň moře. I v ní je Bůh zobrazen jako bojovník, který vítězí nad svými nepřáteli: „(Bůh) osedlal cheruba a vzlétl. Vznosl se na křídlech větru... Vypustil šípy a zahnal je, blesky je uvedl ve zmatek.“ (22:11,15)

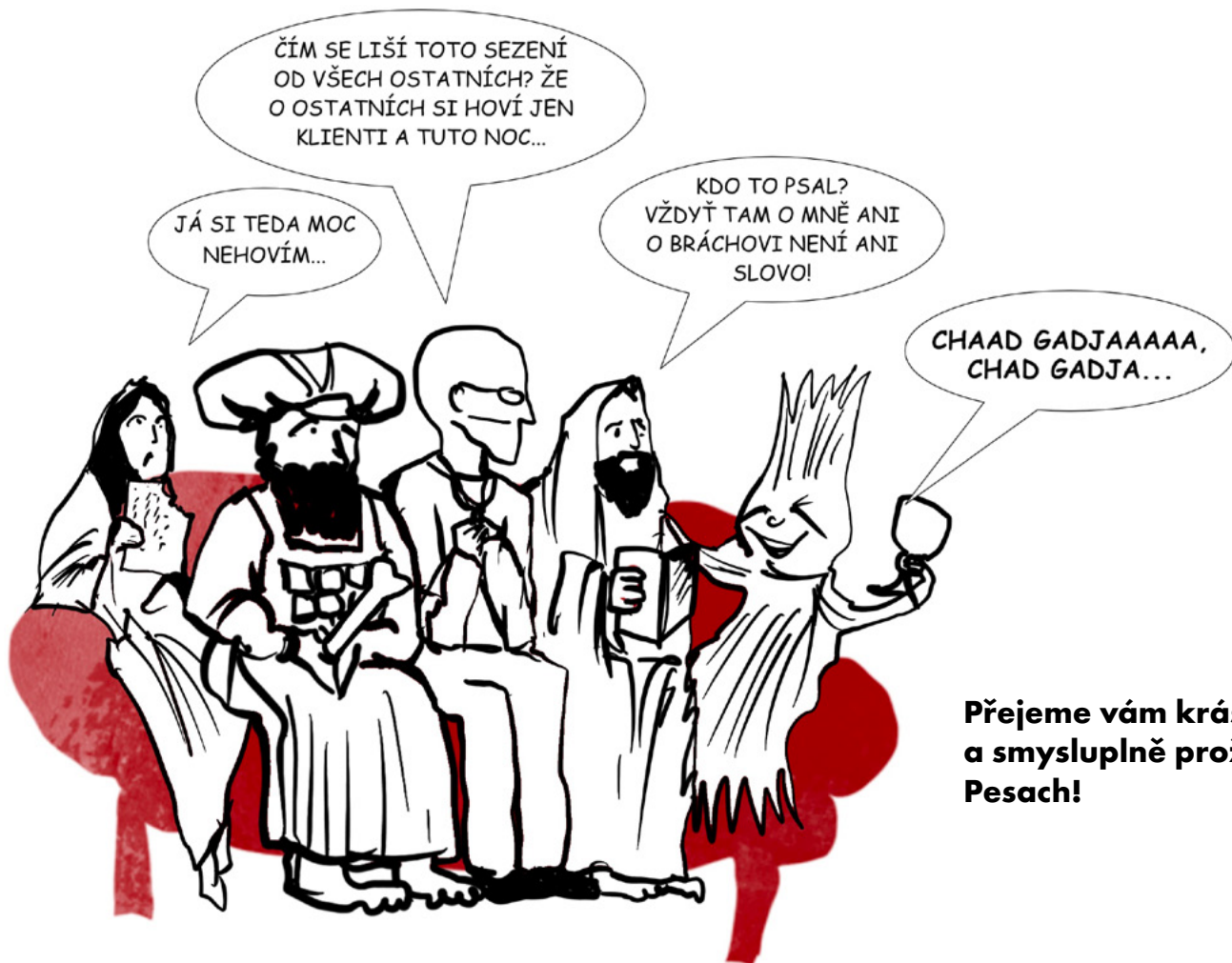
Král David zjevně toužil vyjádřit, jak obrovskou přesilu byl schopen zdolat a jak mocně Bůh do celého konfliktu zasáhl. Pro Davida byla tato oslava i potvrzením jeho vladařského nároku proti Šaulovi. Vždyť je-li s námi Bůh, kdo je s jeho protivníkem? Ačkoli některé obraty mohou znít modernímu člověku přinejmenším podivně (především antropomorfismy, přirovnávající Boha k jezdcovi na osedlaném cherubovi apod.), naši učenci, vědomi si toho, že Tóra hovoří jazykem lidí (a proto občas používá výrazy, kterým lidé mohou rozumět, i když zcela neodpovídají skutečnosti), se raději soustředili na jiné, z jejich pohledu podstatnější

věci. Samozřejmě si v Davidově básni povšimli podobností s událostmi, popisovanými u Rákosového moře, takže neměli problém použít Davidova slova jako podklad pro fiktivní rozhovor mezi Bohem a faraonem při rozdělení moře:

Faraon vyrazil v přilbě a zbroji, s hromovým hlasem a hněvem, s lukem i štítem a kopím, ale stejně tak i Svatý, budiž požehnán. Rabi Berechja řekl: „Když faraon vyčerpal všechny své zbraně, Svatý, budiž požehnán, jedoucí na cherubovi, se zeptal faraona: ‚Ó bezbožníku, máš snad cheruba?‘ Svatý, budiž požehnán, poté vzlétl, a zeptal se faraóna: ‚Ó bezbožníku, umíš snad létat?‘ Svatý, budiž požehnán, se začal vznášet se na křídlech větru a zeptal se faraona: ‚Ó bezbožníku, umíš snad tohle?‘“

Dle Šir ha-širim raba, Midraš Tehilim

V tomto sarkastickém dialogu mezi Bohem a faraonem Bůh ukazuje svou převahu nad svým lidským protivníkem, vysmívá se mu a ponižuje ho. Pomineme-li, že midraše spojuje události, které dělí celé věky, je tento dialog osobitým způsobem, jak vyjádřit víru ve vítězství dobra nad zlem, víru, že despota nemá šanci zvítězit, protože Bůh tyrana zvítězit nenechá, i kdyby se tyran snažil sebevíc a hrál si na Boha. Žádný strom neroste až do nebe a žádná tyranie netrvá věčně.

Přejeme vám krásný a smysluplně prožitý Pesach!